

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน
กิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

Factors Associated with Work Accidents among Workers of Carcare
Services in Warin Chamrap District, Ubon Ratchathani Province

ชญญากานต์ โภกะพันธ์¹ สุนทรี สารวงค์² พรนภา สิงห์ทอง³ อรอนงค์ ประสาน⁴

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน และปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ จำนวน 64 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test)

ผลการศึกษา พบว่า

1) ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 90.00) มีอายุระหว่าง 18 - 30 ปี (ร้อยละ 58.00) มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 56.50) ระดับการศึกษามีมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 45.20) ประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 3 ปี (ร้อยละ 46.80) และมีจำนวนชั่วโมงในการทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน (ร้อยละ 58.10)

2) ปัจจัยด้านสภาพการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับปลอดภัย ($\bar{X} = 0.84$, S.D. = 0.12) และปัจจัยด้านการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.46) และ

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน และปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน กับการบาดเจ็บจากการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบาดเจ็บจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ($\chi^2 = 0.004$, p -value = 0.004) และ ปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ การได้รับการสอนงาน ($\chi^2 = 9.967$, p -value = 0.018) และ การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน ($\chi^2 = 9.593$, p -value = 0.022)

ดังนั้นจึงควรให้เน้นย้ำเรื่องความปลอดภัยในการสอนงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความระมัดระวัง และควรจัดอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงานให้ผู้ปฏิบัติงานสวมใส่เพื่อป้องกันอันตรายในการปฏิบัติงานต่อไป

คำสำคัญ : อุบัติเหตุ, งาน, คาร์แคร์

¹ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

² อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

³ นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

⁴ นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Abstract

This study was descriptive research that objects to assess the factors associated with work accident among Workers of Carcare Services in Warin Chamrap District, Ubon Ratchathani Province. The factors there were 1) personal factors 2) work environment factors and 3) Working operational factors. The study population and the study samples consisted of 64 persons by purposive sampling method. Data were collected by using questionnaires. The data were analyzed by computer programs for statistical analysis. The statistics used were descriptive statistics and inference statistics include frequency, percentage, mean, and standard deviation and Chi-Square.

The results revealed that;

1) Most of them are male (90.00 percent), their age is between 16 - 25 years old (58.00 percent). Most are single (56.50 percent). Graduated by Junior High School (45.20 percent). Their working experience is about 1-3 years (46.80 percent). and work for 8 hours a day (58.10 percent).

2) For the working environment factor, overall is safety level ($\bar{X} = 0.84$, S.D. = 0.12) and the Working operational factors, overall is moderate level ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.46)

3) Association between personal factors, work environment factors and Working operational factors with Work Related Injury, the study found that personal factors only gender had significantly associate with Work Related Injury ($\chi^2 = 0.004$, p -value = 0.004). And Working operational factors, the job training had significantly associate with work related accident ($\chi^2 = 9.967$, p -value = 0.018) and Personnel protective equipment had significantly associate with Work Related Injury ($\chi^2 = 9.593$, p -value = 0.022).

There the job training should be emphasized on occupational health and safety. And personnel protective equipment should be provided for workers to prevent the work related accident.

Keywords: Accidents, Work, Carcare

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

กิจการคาร์แคร์เป็นธุรกิจบริการที่มีความนิยมในการลงทุนปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องมาจากปริมาณการใช้รถยนต์ที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการใช้เงินลงทุนไม่สูงนักเมื่อเทียบกับธุรกิจบริการประเภทอื่นๆ อีกทั้งมีการใช้แรงงานลูกจ้างจำนวนไม่มากในการดำเนินงานและอาศัยทำเลซึ่งอำนวยความสะดวกในการใช้บริการของลูกค้าก็สามารถเริ่มดำเนินการได้ จึงพบว่ามีกิจการคาร์แคร์เกิดขึ้นและกระจายอย่างหนาแน่นในเขตตัวเมืองและชุมชนรอบตัวเมืองของจังหวัดต่างๆ โดยจังหวัดอุบลราชธานีและอำเภอวารินชำราบเป็นอีกพื้นที่หนึ่งซึ่งพบว่ามีกิจการคาร์แคร์เกิดขึ้นอย่างมาก และจากการมีสถาบันการศึกษาขนาดใหญ่ทำให้มีการอยู่อาศัยและการสัญจรของยานพาหนะเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้กิจการคาร์แคร์ในพื้นที่แม้จะมีจำนวนมากแต่ก็ได้รับการใช้บริการในจากลูกค้าอย่างต่อเนื่อง จากการสำรวจบริเวณรอบมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่ามีกิจการคาร์แคร์มากกว่า 12 แห่ง ในรัศมี 8 กิโลเมตร

กิจการคาร์แคร์มีจุดเน้นในการแข่งขันด้านการตลาดคือเรื่องคุณภาพและความรวดเร็วในการให้บริการส่งผลให้ผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติงานบางครั้งอาจละเลยเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน จนนำไปสู่การประสบอุบัติเหตุและได้รับบาดเจ็บระหว่างการทำงาน โดยลักษณะอันตรายและขั้นตอนหลักที่ผู้ปฏิบัติงานอาจได้รับอันตรายในกิจการคาร์แคร์นั้น อาทิ เช่น การสะดุดตกลงในระหว่างการล้างทำความสะอาดรอบตัวรถ การลื่นล้มจากพื้นที่เปียก

น้ำในขณะล้างรถ การสัมผัสสารเคมีในขณะที่ทำการขัดเคลือบสี และการสัมผัสเสียงดังจากการใช้เครื่องมือหรือปั้มน้ำ และปั้ลม ซึ่งการดูแลด้านความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน อาทิ เช่น การจัดเตรียมอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงานเป็นต้นทุนที่ผู้ประกอบการต้องจ่ายเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการบางส่วนจึงอาจยังไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการ อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล อาทิเช่น ปลั๊กอุดหูลดเสียง แวนตานิรภัย ถุงมือป้องกันจึงไม่ได้ถูกจัดเตรียมให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน หรือในอีกทางหนึ่งแม้ว่าผู้ประกอบการบางส่วนจะให้ความสำคัญในการจัดเตรียม อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลแก่ผู้ปฏิบัติงานแต่ในบางครั้งผู้ปฏิบัติงานเองก็ไม่ได้ให้ความสำคัญในการสวม อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลเพื่อป้องกัน เนื่องมาจากทัศนคติที่ว่าอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลนั้นทำให้ไม่สะดวกในการปฏิบัติงาน

สถิติการประสบอันตรายจากการทำงานของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน ใน ปี พ.ศ. 2559 ถึง ปี พ.ศ. 2561 พบว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีจำนวนลูกจ้างที่ประสบอันตรายและเจ็บป่วยเนื่องจากทำงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีผู้ประสบอันตรายจำนวน 269 ราย 270 ราย และ 294 ราย ตามลำดับ ซึ่งในปี พ.ศ. 2561 พบว่า มีผู้เสียชีวิต จำนวน 6 ราย สูญเสียอวัยวะบางส่วน จำนวน 3 ราย หยุดงานเกิน 3 วัน จำนวน 99 ราย และ หยุดงานไม่เกิน 3 วัน จำนวน 186 ราย ในความสูญเสียนี้บางรายอาจเป็นผู้นำครอบครัวที่เป็นหลักในการหารายได้เพื่อดูแลอีกหลายชีวิตในครอบครัว บางรายอาจเป็นความหวังและอนาคตของครอบครัว เหตุการณ์ความสูญเสียเหล่านี้จึงไม่ควรเกิดขึ้น ดังนั้นความปลอดภัยในการทำงานจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ไม่ควรมองข้าม และเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติงานทุกคนซึ่งต้องร่วมมือร่วมใจกัน และแม้เพียงความประมาทเล็กน้อยก็อาจนำไปสู่เหตุการณ์ความสูญเสียที่รุนแรงได้

การเกิดอุบัติเหตุในการทำงานมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ อาทิ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน และปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน โดยการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานนั้น ส่วนใหญ่ศึกษาในสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม ทำให้สถานประกอบการขนาดเล็ก โดยเฉพาะในกิจการคาร์แคร์จึงยังมีข้อมูลไม่มากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการดำเนินงานเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานประกอบการคาร์แคร์หรือกิจการขนาดเล็กอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะการทำงานหรือลักษณะความเสี่ยงด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่คล้ายคลึงกันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน ปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน ของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน และปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน และปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 17 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 64 คน ทำการศึกษาในประชากรทั้งหมดโดยการสำรวจข้อมูลแบบเจาะจง (purposive sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. คณะผู้วิจัยประสานงานกับผู้ประกอบกิจการคาร์แคร์เพื่อขออนุญาตทำการสำรวจข้อมูล
2. คณะผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามเพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูล
3. คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลและบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และ จำนวนชั่วโมงในการปฏิบัติงานต่อวัน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ ส่วนที่ 2 สอบถามข้อมูลปัจจัยด้านสภาพการทำงาน ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมในการทำงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ จำนวน 12 ข้อ ลักษณะการตอบเป็น ใช่ และ ไม่ใช่ (ณัฐนันท์ ยอดวงศ์, 2554) แปรผลโดยใช้เกณฑ์อันตรภาคชั้น จัดเป็น 3 ระดับ คือ สภาพการทำงานระดับพอใช้ ระดับปานกลาง และ ระดับดี

ส่วนที่ 3 สอบถามข้อมูลปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ ทักษะคติในการปฏิบัติงานตามขั้นตอน การได้รับการสอนงาน และการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน โดยมีข้อคำถามทั้งเชิงบวกและเชิงลบ จำนวน 12 ข้อ การตอบเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scales) เกณฑ์ให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด แปรผลโดยใช้เกณฑ์อันตรภาคชั้น จัดเป็น 3 ระดับ คือ การทัศนคติการปฏิบัติงานระดับพอใช้ ระดับปานกลาง และ ระดับดี

ส่วนที่ 4 สอบถามข้อมูลอุบัติเหตุจากการทำงาน โดยมีข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ และลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในแต่ละข้อคำถามมากกว่า 0.50 และตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีของ Kuder-Richardson, KR-20 ได้ค่า 0.80 และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่า 0.82

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลปัจจัยด้านสภาพการทำงาน ข้อมูลปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน และข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุจากงาน วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน และปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน กับการเกิดอุบัติเหตุจากงาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 1
- ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ (N = 62)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
เพศ			
ชาย	56	90.00	
หญิง	6	10.00	
อายุ			
18 – 30 ปี	32	51.60	ค่าสูงสุด = 57.00
31 – 40 ปี	16	25.80	ค่าต่ำสุด = 18.00
41 – 50 ปี	9	14.50	ค่าเฉลี่ย = 27.42
มากกว่า 50 ปี	5	8.10	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 11.41
สถานภาพสมรส			
โสด	35	56.50	
สมรส	21	33.90	
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	6	9.70	
ระดับการศึกษา			
มัธยมศึกษาตอนต้น	28	45.20	
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	23	37.10	
ระดับอนุปริญญา/ปวส.	8	12.90	
ระดับปริญญาตรี	3	4.80	
ระดับการศึกษา			
มัธยมศึกษาตอนต้น	28	45.20	
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	23	37.10	
ระดับอนุปริญญา/ปวส.	8	12.90	
ระดับปริญญาตรี	3	4.80	
ประสบการณ์ในการทำงาน			
น้อยกว่า 1 ปี	18	29.00	ค่าสูงสุด = 10.00
1-3 ปี	29	46.80	ค่าต่ำสุด = 0.60
4-6 ปี	5	8.10	ค่าเฉลี่ย = 2.20
มากกว่า 6 ปี	10	16.10	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน =
ชั่วโมงในการทำงาน ต่อ วัน			
ต่ำกว่า 8 ชั่วโมง	3	4.80	ค่าสูงสุด = 12.00
8 ชั่วโมง	36	58.10	ค่าต่ำสุด = 4.00
มากกว่า 8 ชั่วโมง	23	37.10	ค่าเฉลี่ย = 8.40
			ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน =

ผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 90.00) มีอายุระหว่าง 18 - 30 ปี (ร้อยละ 58.00) มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 56.50) ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 45.20) ประสบการณ์ในการทำงาน 1 - 3 ปี (ร้อยละ 46.80) และมีจำนวนชั่วโมงในการทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน (ร้อยละ 58.10)

2. ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านสภาพการทำงาน นำเสนอข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านสภาพการทำงานของผู้ปฏิบัติงานกิจการคาร์แคร์ (N = 62)

ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	0.76	0.19	ระดับดี
การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงาน	0.95	0.13	ระดับดี
สรุป	0.84	0.12	ระดับดี

ปัจจัยด้านสภาพการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานีพบว่าด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 0.76$, S.D. = 0.19) และด้านการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงาน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 0.95$, S.D. = 0.13)

3. ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน นำเสนอข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานกิจการคาร์แคร์ (N = 62)

ปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	3.68	1.13	มาก
การได้รับการสอนงาน	3.46	1.11	ปานกลาง
การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	3.10	0.99	ปานกลาง
สรุป	3.12	0.46	ปานกลาง

ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.13) ด้านการได้รับการสอนงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.11) และด้านการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.99)

4. ผลการศึกษาข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน นำเสนอข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ของอุบัติเหตุจากการทำงาน (N=62)

การเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน		
เคย	51	82.26
ไม่เคย	11	17.74
จำนวน (ครั้ง)		
1 - 3	53	85.48
4 - 6	7	11.29
มากกว่า 6	2	3.23
ลักษณะการได้รับบาดเจ็บ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
หกล้ม ลื่นล้ม	12	19.35
วัตถุหรือสิ่งของกระเด็นเข้าตา	6	9.68
เครื่องมือและอุปกรณ์หนีบหรือตึง	4	6.45
สัมผัสความร้อน เช่น ห้องเครื่อง เครื่องยนต์ ท่อไอเสีย	6	9.68
วัตถุหรือสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง/ขูด	36	58.06
ระคายเคืองจากสารเคมี	17	27.42
สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ		
การเผอเรอหรือไม่ระมัดระวังขณะปฏิบัติงาน	14	22.58
การหยอกล้อกันระหว่างปฏิบัติงาน	2	3.23
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	7	11.29
อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงานไม่เหมาะสมหรือไม่เพียงพอ	23	37.10
ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่เพียงพอ	16	25.81

การศึกษาข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เคยประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน (ร้อยละ 82.26) ส่วนใหญ่ประสบอุบัติเหตุ 1 - 3 ครั้ง ส่วนใหญ่มีลักษณะการได้รับบาดเจ็บจากวัตถุหรือสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง/ขูด (ร้อยละ 58.06) และสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่คืออุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงานไม่เหมาะสมหรือไม่เพียงพอ (ร้อยละ 37.10)

5. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน และปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน และการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี นำเสนอผลการศึกษาดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน และปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน
กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน (N=62)

ปัจจัย	ค่าความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน	
	χ^2	p-value
ปัจจัยส่วนบุคคล		
เพศ	8.134	0.004*
อายุ	3.161	0.367
สถานภาพสมรส	1.662	0.435
ระดับการศึกษา	2.831	0.418
ประสบการณ์ในการทำงาน	1.063	0.786
ชั่วโมงในการทำงาน ต่อ วัน	3.313	0.190
ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน		
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	0.722	0.697
การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงาน	0.190	0.909
ปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน		
การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	1.847	0.605
การได้รับการสอนงาน	9.967	0.018*
การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน	9.593	0.022*
p-value < 0.05		

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน และปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ($\chi^2 = 8.134, p\text{-value} = 0.004$) และ ปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ การได้รับการสอนงาน ($\chi^2 = 9.967, p\text{-value} = 0.018$) และ การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน ($\chi^2 = 9.593, p\text{-value} = 0.022$)

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่เคยประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 82.26 ซึ่งสูงกว่าการศึกษาของมงคลศักดิ์ หลงละเลิง สสิธร เทพตระการพร และสิริมา มงคลสัมฤทธิ์ (2556) ที่ศึกษาเรื่องความชุกและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานในโรงพิมพ์ขนาดเล็กพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร โดยพบว่าความชุกการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานเป็นร้อยละ 27.90 และการศึกษาของดุสิต จันทยานนท์ และบุญเต็ม แสงดิษฐ์ (2556) ที่ศึกษาเรื่องความชุกและปัจจัยที่มีสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานในโรงงานผลิตรถยนต์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และพบว่าความชุกการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานเป็นร้อยละ 15.90 ทั้งนี้เนื่องจากกิจการคาร์แคร์เป็นธุรกิจบริการที่เน้นความรวดเร็วในการให้บริการ ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานต้องรีบเร่ง ความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุและอัตราการเกิดอุบัติเหตุใน

ระหว่างการปฏิบัติงานจึงเกิดขึ้นสูงกว่า อีกทั้งโรงพิมพ์ขนาดเล็กและโรงงานผลิตรถยนต์เป็นสถานประกอบการด้านการผลิตจึงมีการกำกับดูแลตามกฎหมายด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยมากกว่าซึ่งนำไปสู่การควบคุมการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

การศึกษาลักษณะการเกิดอุบัติเหตุของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าส่วนใหญ่อุบัติเหตุเกิดจากวัตถุหรือสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง/ขูด ร้อยละ 58.06 สอดคล้องกับการศึกษาของคุสิต จันทยานนท และบุญเต็ม แสงดิษฐ์ (2556) ซึ่งพบว่าอุบัติเหตุจากการทำงานส่วนใหญ่เกิดจากการถูกวัตถุทิ่ม/แทง/ตัดหรือบาด ร้อยละ 53.8 และสอดคล้องกับการศึกษาของวิทชย เพชรเสียบ (2562) ซึ่งพบว่าอุบัติเหตุจากการทำงานส่วนใหญ่เกิดจากสิ่งของตัด บาด ทิ่มแทง ร้อยละ 52.90 แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของมงคลศักดิ์ หลงละเลิง สลิสร เทพตระการพร และสิริมา มงคลสัมฤทธิ์ (2556) ซึ่งพบว่าอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากวัตถุหรือสิ่งของหนีบหรือดึง ทั้งนี้เนื่องมาจากลักษณะการทำงาน เครื่องมือเครื่องจักร และกระบวนการทำงานซึ่งมีปัจจัยเสี่ยงอันจะนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุที่แตกต่างกัน

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่ามีเพียง เพศ ที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ($\chi^2 = 8.134, p\text{-value} = 0.004$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคุสิต จันทยานนท และบุญเต็ม แสงดิษฐ์ (2556) ที่พบว่า เพศชายจะมีความเสี่ยง (Crude Odds Ratio) ต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานมากกว่าเพศหญิง 3.722 เท่า ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เท่ากับ 1.098 - 12.613 ทั้งนี้เนื่องมาจากลักษณะการทำงานในกิจการคาร์แคร์มีขั้นตอนและอุปกรณ์ที่ผู้ปฏิบัติงานเพศหญิงมีทักษะและความสามารถในการใช้งานไม่เท่าเพศชาย เพศหญิงจึงทำงานในลักษณะงานสนับสนุน ดังนั้นเพศชายจึงมีโอกาสสัมผัสปัจจัยเสี่ยงและเกิดอุบัติเหตุมากกว่า

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพการทำงาน กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าปัจจัยด้านสภาพการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมงคลศักดิ์ หลงละเลิง สลิสร เทพตระการพร และสิริมา มงคลสัมฤทธิ์ (2556) ที่พบว่าปรับปรุงสภาพโรงพิมพ์และการจัดสถานที่ทำงานให้ปลอดภัย ไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดสภาพการทำงานในกิจการคาร์แคร์เป็นส่วนหนึ่งของภาพลักษณ์การบริการ ผู้ประกอบการจึงให้ความสำคัญซึ่งมีความคล้ายคลึงกันกับธุรกิจโรงพิมพ์

และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการปฏิบัติงานกับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของผู้ปฏิบัติงานกิจการคาร์แคร์ เขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบล พบว่าปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ การได้รับการสอนงาน และการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\chi^2 = 9.967, p\text{-value} = 0.018$ และ $\chi^2 = 9.593, p\text{-value} = 0.022$ ตามลำดับ) สอดคล้องกับการศึกษาของวิทชย เพชรเสียบ (2562) ที่พบว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับการแนะนำ/ฝึกอบรมด้านความปลอดภัยมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานเป็น 3.84 เท่า (95%CI = 1.54-9.55) ของผู้ที่เคยได้รับการแนะนำ/ฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ส่วนการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน

จากการวิจัยครั้งนี้ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ การได้รับการสอนงาน และการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าการเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการถูกวัตถุหรือสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง/ขูด จึงเสนอแนะให้

กิจกรรมการแคร์ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสอนงานและการจัดเตรียมอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน อาทิ เช่น แวนตานิรภัย ถุงมือ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสวมใส่ในการป้องกันอันตรายจากการปฏิบัติงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ดุสิต จันทยานนท์ และ บุญเต็ม แสงดิษฐ์. (2556). ความชุกและปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานในโรงงานผลิตรถยนต์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. เวชสารแพทยทหารบก. 66(4), 169-177.
- ณัฐพงษ์ สนสง และ เสกสรร สุทธิสงค์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุในการให้บริการอุปกรณ์ของพนักงานบริการลานจอดในเขตพื้นที่ลานจอดอากาศยานท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. 11(2), 146-155.
- มงคลศักดิ์ หลงละเลิง, สลธิธร เทพตระการพร, สิริมา มงคลสัมฤทธิ์. (2557). ความชุกและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานในโรงพิมพ์ขนาดเล็กพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา. 9(1), 24-35.
- วิทชัย เพชรเสียบ. (2562). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานในสถานประกอบการกิจการ ร้านซ่อมรถยนต์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา. 14(2), 118-129.
- ณัฐนันท์ ยอดวงศ์.(2554). สิ่งแวดล้อมในการทำงานสภาพการทำงานและพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานในสถานประกอบการเคาะพ่นสีรถยนต์. (วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการพยาบาลอาชีวอนามัย คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สำนักงานประกันสังคม. (2561). ข้อมูลสถิติกองทุนเงินทดแทน. สืบค้น 19 มกราคม 2563, จาก:https://www.sso.go.th/wpr/assets/upload/files_storage/sso_th/9bf7acf814f7f4c32db1136fad7fa4ab.pdf
- เอกพงษ์ วิศิษฐ์สมบัติ. (2550). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรับรู้ระบบความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในเครือสยามนิสสัน กรณีศึกษาบริษัทเคแอลเค อินดัสตรี จำกัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกรุงเทพมหานคร). สืบค้นจาก <http://newtdc.thailis.or.th/docview.aspx?tdcid=28739>
- Reyes, R. M.,delariva, J.,Maldonado, A., & Woocay, A.(2015). Association between Human Error and Occupational Accidents' Contributing Factors for HandInjuries in the Automotive Manufacturing Industry. Procedia Manufacturing, 3, 6498-6504.
- López-Arquillos, A., & Rubio-Romero, J. C. (2016). Analysis of workplace accidents in automotive repairworkshops in Spain. Safety and health at work, 7(3), 231-236.